

NTFs forum for tillitsvalgte, Gardermoen, 26.–27. april 2018:

Mest om organisering og finansiering av fremtidens tannhelsetjeneste

Usikkerheten og spenningen rundt organiseringen av fremtidens tannhelsetjeneste var ikke uventet det temaet som engasjerte flest på årets forum.

Tillitsvalgte fra lokalforeninger og spesialistforeninger, NTF Student, NTFs hovedstyre og deler av NTFs sekretariat var samlet på Forum for tillitsvalgte for å diskutere politikk, foreningens policydokumenter og andre aktuelle saker. NTFs president, Camilla Hansen Steinum, ønsket velkommen og orienterte om de viktigste sakene foreningen arbeider med.

Må ha med fagfolk i endringer av trygderegelverket

Den første saken hun tok opp var endringer i trygderegelverket.

– Dere vet jo selv hvor lang tid det tar å endre lovverk og regler. Som regel er det høringsrunder og arbeidsgrupper.

Da er det veldig rart at de endrer vårt trygderegelverk fra den ene dag til den andre med en e-post. Det er noe som er galt med denne måten å arbeide på. Dette er noe vi tar opp med politikerne og med Helsedirektoratet, sa Steinum

– Vi har også vært i innspillmøte med Blankholmvalget, et stort prosjekt som ser på prioritering av midler i helsetjenesten. Vår trygdeordning er noe av det de kommer til å se på. Vårt

Jon Egil Tønnevold Fiane fra Norsk Kjeveortopedisk Forening hadde noen dager tidligere deltatt i programmet Dagsnytt atten om temaet kjeveortopedisk behandling, en aktuell sak i april.

hovedargument har vært: Hvis vi skal gjøre endringer, må vi ha med fagfolkene, sa hun.

Blankholmvalget er satt ned for å gi en helhetlig drøfting av prioritering av ressurser i primærhelsetjenesten og tannhelsetjenesten (Se artikkel på side 351 i denne utgaven av Tidende, red.anm.).

– Aud Blankholm spurte oss i første møte: Hvorfor er kriteriene i tannhelsetjenesten basert på alder, og hvorfor ser dere på så mange friske barn? Vårt svar er, at det gjør vi fordi systemeffekten gjør at våre barn og unge har en veldig god tannhelse. Det er ikke kommet av seg selv. Det er kommet fordi vi jevnt og trutt har bygget opp et godt system i offentlig sektor som tar vare på alle. Vi lærer barn og unge å ta vare på egen tannhelse. Denne systemeffekten må ikke tas for gitt. Man kan selvsagt diskutere intervaller, men det er noe annet. Det å ikke fortsette dette systemet, mener vi vil være svært alvorlig for tannhelsen til barn og unge.

– Dette er den ene delen av vår argumentasjon, den andre er at vi mener at vi må utvikle trygderegelverket. Så lenge pengene er begrenset, som de er

Per Botolf Maurseth, sosialøkonom fra BI, argumenterte for en fullfinansiert tannhelsetjeneste for alle, og innledet til diskusjon.

i dag, må vi målrette midlene. Vi mener det gjøres ved en revisjon av trygderegulverket, slik at det treffer de pasientene som trenger det mest, sa Steinum

I spagaten

Spørsmål fra salen:

– Er dette noe som gjøres for å spare penger og kutte mest mulig?

– Godt spørsmål. Jeg tror svaret er både ja og nei. Ja, vi tror de er ute etter å se på måter å spare penger eller omprioritere midlene på. Når det er sagt: Når vi møter politikerne, vil alle styrke tannhelsetjenesten, men når de møter realitetene er pengesekken begrenset. De står i en spagat, så å si: Alle de politiske partiene vil styrke tannhelsetjenesten, men det de i praksis gjør, er å kutte, svarte Steinum.

Flytting av Den offentlige tannhelsetjenesten.

– Stortinget stanset flyttingen av tannhelsetjenesten i 2017, som dere vet, men de la samtidig til rette for en prøveordning, som senere skulle evalueres. De endret også både helsetjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven og de vedtok å oppheve tannhelsetjenesteloven. Men de iverksatte ikke disse lovendringene, derfor gjelder det gamle lovverket fremdeles, fortsatte Steinum.

– Vi har ventet på hva som egentlig skjer. Da statsbudsjettet kom i 2017, sto det ingenting nytt. Det var ikke penger til noen prøveordning. Men i februar i år kom det et brev fra Helse- og omsorgsdepartementet til landets fylkesmenn. Her ble de bedt om å sjekke

om det fantes kommuner i deres område som ville være med på prøveordningen. Fristen for å svare var den 28. mai. Det er mange krav og vilkår kommunen skal oppfylle: De må blant annet gå i dialog med fylkeskommunen selv for å finne ut om dette er mulig. De må overta hele tannhelsetjenesten, spesialisttannhelsetjenesten og eventuelle kompetansesentre. Men kommunene har ikke fått vite noe om økonomien i dette, før de sier seg interessert i å overta. Slik jeg leser brevet, ligger det ingenstore incentiver for kommunene i forslaget, sa hun.

Fra salen ble det kommentert at enkelte kommuner er interessert i dette, spesielt de som har mistet en tannklinikk.

– Vi er skeptiske til prøveordningen og vi uttrykker bekymring når vi møter politikerne. Det er ingen av medlemmene i Helse- og omsorgskomiteen som er veldig opptatt av denne saken akkurat nå, så vi er spente på hva som skjer, og vi følger det tett, sa Steinum.

Retningslinjer for politisk arbeid

– Vi har retningslinjer for NTFs arbeid med politisk påvirkning og høringer som ligger på NTFs hjemmesider. Det er svært viktig og bra at vi er én samlet forening og hvor alle snakker med én stemme. Da har vi størst mulighet for å få gjennomslag for våre saker, sa hun.

Leder av Etisk råd, Maria Alvenes, er kritisk til hvordan deler av Helfo-systemet fungerer.

NTFs vedtekter

– Vedtektene er utgangspunktet for, og bestemmer alt vi driver med i foreningen. Derfor er det viktig å vite hva dere tenker. Representantskapet har vedtatt et arbeidsprogram. Det må alltid være oppdatert for å være sikre på at vi går i riktig retning. Hvordan bruke de tillitsvalgte på best mulig måte? Har vi demokratiske beslutningsprosesser som sikrer involvering? Dette er en stor jobb, og alle tillitsvalgte blir involvert i å gjøre arbeidet ferdig til neste representantskap. Samfunnet endrer seg, og det er mye som påvirker oss som tannleger også. Vi må tørre å ta de diskusjonene som oppstår, avsluttet Steinum.

GDPR – TANK-kurs og veiledning

Generalsekretæren i NTF, Morten H. Rolstad, orienterte om GDPR (The General Data Protection Regulation), EUs forordning om personvern. Rolstad

Ragnhild Henriksen Løken fra Østfold Tannlegeforening var en av dem som engasjerte seg i spørsmålet om organiseringen av fremtidens tannhelsetjeneste

Professor i samfunnsodontologi, Jostein Grytten, var en av innleiderne til debatt om fremtidens tannhelsetjeneste, og deltok også i debatten.

sammenlignet det nye regelverket med å ha et godt smittevern. Hvis alle har et oppdatert smittevern, vil man kunne behandle pasienter uansett smittestatus. På samme måte må tannlegene fortsette å ha gode rutiner, slik man har gjennom Normen for informasjonssikkerhet, som alle plikter å følge. Han understreket at dette er en god anledning til å gjennomgå og oppdatere informasjonssikkerhetsrutinene.

Normen for informasjonssikkerhet er ikke oppdatert ennå, men når det oppdateres, vil det komme et nytt TANK-kurs. Første oppdatering kommer før sommeren, men en ny versjon av hele normen vil komme i 2019.

NTF har laget en sjekklister og en veiledning. Datatilsynet har også veiledningsplikt, så det er lov å spørre dem også.

Retningslinjer

Alkoholpolicy

Allerede i 2013 vedtok NTFs hovedstyre retningslinjer for alkohol, disse har vært gjennom en revisjon og de viktigste punktene er:

NTF som eksponent for en viktig helseprofesjon oppfordrer til et moderat alkoholkonsum under alle NTFs arrangementer og under alle foreningsrelaterte sammenhenger. Måteholdenhet forventes i alle sammenhenger hvor en representerer foreningen.

Alkohol bør heller ikke brukes som gave eller belønning for oppdrag. I dagens verden er det ikke et godt signal.

Hensikten er å skape trygghet og forutsigbarhet for NTFs medlemmer, tillitsvalgte og ansatte, fremme et godt arbeidsmiljø og ivareta foreningens omdømme.

Trakassering

Hovedstyret har også vedtatt retningslinjer for tillitsvalgte for håndtering av trakassering, og det er sendt ut en undersøkelse til alle tillitsvalgte. Det er et forsøk på å være føre var, slik at alle kan vite hvordan slike ting kan håndteres hvis de skulle oppstå.

Gode diskusjoner

På dag to av Forum for tillitsvalgte innledet samfunnsøkonom og førsteamanuensis ved Handelshøyskolen BI, Per Botolf Maurseth, diskusjonen om NTFs policydokument «Organisering og finansiering av fremtidens tannhelsetjeneste» og «Tannlegers rolle ved markedsføring av tannhelseforsikring.» med foredraget «Tannhelse for alle».

Maurseth argumenterte for en offentlig fullfinansiering av tannhelsetjenesten, et standpunkt han deler med partiene SV og Rødt på Stortinget. Forelesningen engasjerte mange i salen.

Professor i samfunnsodontologi fra Universitetet i Oslo, Jostein Grytten, innledet også til den følgende diskusjon.

– En stor del av befolkningen går jevnlig til tannlege i Norge, også de med aller dårligst betalingsevne. Det skjer til tross for at voksne må betale selv. De går ikke bare når det er et akutt behov, slik de ofte gjør i andre land. Dette viser at dagens system fungerer godt, sa Grytten.

– Det er ikke gitt at det å gi penger hjelper svake grupper. Det er heller ikke gitt at det å utvide Helfo-ordningen vil sørge for omfordeling av midler. Det er et stort spørsmål hvordan denne ordningen virker, fortsatte Grytten.

– Det er et stort spørsmål hvordan et bedre system bør utformes. Hvis det er viktig å gå regelmessig til tannlegen, burde en kanskje subsidiere recall. Ressurssterke går regelmessig, ikke de med lite utdannelse, var bare ett av Gryttenes poenger.

– Vi behøver ikke å være dårlige for å bli bedre, vi kan være gode og likevel forbedre oss, sa hovedstyremedlem Terje Fredriksen. Han viste til NTFs policydokumenter, vedtatt av representantskapet, som sier at Tannlegeforeningen mener det er viktig å forbedre dagens trygdeordning og bevare systemet med en god offentlig tannhelsetjeneste. Systemet har svakheter som må forbedres, men det må bygges videre på.

Til spørsmålet om tannlegeforsikring skisserte både Maurseth og Grytten en del svakheter med ordningen, først og fremst at det stort sett er de som ser et behov for den, som bruker den, og da blir prisen lett for høy for pasienter med lave utgifter. Få i salen hadde særlig erfaring med pasienter som hadde forsikring.

Alle NTFs policydokumenter ligger på Tannlegeforeningens nettsted, under medlemmenes innloggede sider.

Den siste delen av forumet ble brukt til gruppearbeid om dokumentene «Hovedstyrets synspunkter» på en grenseoppgang mellom yrkesgruppene tannlege, tannhelsesekretær, tannpleier, tanntekniker og tannlegespesialist samt de regionale odontologiske kompetansesentrenes oppgaver.

Disse dokumentene blir gjort tilgjengelige under fanen «NTF mener» på Tannlegeforeningens nettsted.

Tekst og foto: Kristin Aksnes